

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.034.02.2019

Pan
Maciej Piotr
Komendant Państwowej Straży Rybackiej
w Poznaniu
Al. Niepodległości 16/18
61-713 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/088 - Dzierżawa i użytkowanie jezior i obwodów rybackich Skarbu Państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Straż Rybacka w Poznaniu, Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań (dalej także: Straż albo PSR)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Piotr, Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Poznaniu, od 5 czerwca 1993 r. (dalej: Komendant)
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja obowiązków kontrolnych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2019, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Mirosław Babkiewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/13/2020 z 13 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 1, 28)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Państwową Straż Rybacką w Poznaniu, w latach 2018-2019, obowiązków kontrolnych z zakresu przestrzegania przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zadania PSR były prawidłowo zaplanowane i skutecznie wykonywane przez regionalne jednostki Straży. Efektywność realizacji zadań w 2019 r., w porównaniu do 2018 r., wzrosła. Zwiększono liczbę kontroli ogółem o 11,3%, w tym o 416,7% podmiotów uprawnionych do rybactwa, o 304,2% osób przetwarzających i wprowadzających ryby do obrotu, o 94,3% osób dokonujących połowu ryb na rzecz uprawnionych do rybactwa i o 7,4% osób wędkujących. Skutkowało to wzrostem o 18,6% liczby stwierdzonych naruszeń przepisów prawa, w wyniku czego o 32,3% zwiększyła się liczba osób pouczonej, o 8,4% liczba osób ukaranych i o 6,4% liczba wystawionych mandatów, których łączna kwota wzrosła o 6,6%. Głównych przyczyn ww. tendencji należy upatrywać w znaczącym doposażeniu PSR w specjalistyczne pojazdy terenowe i sprzęt termowizyjny, odpowiednim nadzorze Komendanta nad realizacją zadań przez poszczególne posterunki Straży oraz dokonywaniu bieżącej oceny ryzyka zaistnienia presji kłusowniczej.

PSR aktywnie współpracowała z innymi służbami w zakresie kontroli przestrzegania ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie, a w okresie objętym kontrolą liczba patroli przeprowadzanych wspólnie z: Społeczną Strażą Rybacką (dalej: SSR), Policją i Państwową Strażą Leśną (dalej: PSL) wzrosła odpowiednio o: 49,2%, 41,3% i 39,3%.

Zakres i warunki współpracy z SSR odpowiadały wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie zakresu i warunków współpracy Państwowej Straży Rybackiej ze Społeczną Strażą Rybacką⁴. Stosownie do wymogu art. 24 ust. 3 ustawy o rybactwie śródlądowym, PSR prowadziła także nadzór specjalistyczny nad SSR, którego zakres odpowiadał przepisom rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży⁵. PSR planowała i przeprowadzała coroczne kontrole działalności wszystkich jednostek SSR, skutecznie egzekwując realizację zaleceń pokontrolnych.

Komendant usprawniał działanie Straży, opracowując i wdrażając stosowanie formularzy ułatwiających dokumentowanie czynności i prowadzenie sprawozdawczości z zakresu nadzoru i kontroli realizowanych przez rejonowe jednostki PSR. Egzekwował także od podległych mu pracowników oświadczenia dotyczące niepodejmowania przez nich pracy w podmiotach zajmujących się gospodarką rybacką lub wykonywania innych zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywoływać podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 2168, dalej: ustawa o rybactwie śródlądowym.

⁴ Dz. U. Nr 5 poz. 55, dalej: rozporządzenie o współpracy PSR z SSR.

⁵ Dz. U. Nr 49 poz. 489, dalej: rozporządzenie o nadzorze nad SSR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja obowiązków kontrolnych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o rybnactwie śródlądowym

Opis stanu faktycznego

1. PSR jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną podległą bezpośrednio Wojewodzie Wielkopolskiemu (dalej: Wojewoda), który określił organizację i sposób jej działania na podstawie art. 22 ust. 3 i 7 ustawy o rybnactwie śródlądowym, w zarządzeniu w sprawie utworzenia Straży⁶, w jej statucie⁷ i w regulaminie organizacyjnym⁸. W myśl tych regulacji, Komendant kieruje pracą PSR m.in. przy pomocy siedmiu podległych mu komendantów placówek terenowych Straży - posterunków rejonowych. Terenem działania PSR są powierzchniowe wody śródlądowe województwa, w tym wody należące do Skarbu Państwa.

W okresie objętym kontrolą NIK do zakresu działania Straży należało w szczególności: kontrola przestrzegania ustawy o rybnactwie śródlądowym i przepisów wydanych na jej podstawie; nadzorowanie działalności SSR działającej na terenie województwa; współdziałanie z Policją, PSL, Państwową Strażą Łowiecką (dalej: PSL), SSR, państwowymi strażami rybnackimi i organizacjami społecznymi działającymi w zakresie przestrzegania przepisów o rybnactwie śródlądowym i o ochronie przyrody oraz w zakresie zwalczania kłusownictwa i szkodnictwa leśnego.

Posterunki rejonowe PSR swoim zasięgiem działania pokrywały teren wszystkich powiatów województwa wielkopolskiego⁹. Liczba zatrudnionych strażników wynosiła w 2018 r. 38, a w 2019 r. - 36¹⁰.

(akta kontroli str. 2-73)

2. Działalność Straży obejmowała wszystkie obwody rybnackie województwa wielkopolskiego oraz wody stojące Skarbu Państwa. Komendant wyjaśnił, że kierowana przez niego jednostka nie prowadzi ewidencji obwodów rybnackich, dysponuje natomiast danymi o ich łącznej powierzchni, wynoszącej 48 466 ha, wynikającej z rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z 20 grudnia 2017 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia obwodów rybnackich¹¹ a także z rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z 6 stycznia 2004 r. w sprawie ustanowienia obwodów rybnackich¹², zmienionego jego rozporządzeniem z 29 czerwca 2015 r.¹³ Komendant dodał, że w znacznej większości są to wody

⁶ Zarządzenie Wojewody nr 15/99 z 2 lutego 1999 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej o nazwie: Państwowa Straż Rybnacka w Poznaniu, zmienione jego zarządzeniami: nr 194/05 z 11 października 2005 r., nr 99/06 z 30 czerwca 2006 r., nr 190/08 z 21 lipca 2008 r., nr 1/2009 z 1 października 2009 r. i nr 454/11 z 29 lipca 2011 r.

⁷ Zarządzenie Wojewody nr 267/10 z 22 czerwca 2010 r. w sprawie nadania statutu PSR.

⁸ Zarządzenie Wojewody nr 454/11 z 25 czerwca 2018 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego PSR.

⁹ W tym: [1] Posterunek PSR w Chrzypsku Wielkim: powiaty międzychodzki, szamotulski, nowotomyski; [2] Posterunek PSR w Kaliszu: powiaty kępiński, ostrzeszowski, ostrowski, krotoszyński, pleszewski, jarociński, kaliski i miasto Kalisz; [3] Posterunek PSR w Koninie: powiaty turecki, kolski, koniński i miasto Konin; [4] Posterunek PSR w Lesznie: powiaty grodziski, rawicki, gostyński, wolsztyński, kościański, leszczyński i miasto Leszno; [5] Posterunek PSR w Pile: powiaty złotowski, czarnkowsko-trzcianecki, chodzieski, pilski, miasto Pila oraz cztery gminy w powiecie wągrowieckim; [6] Posterunek PSR w Pobiedziskach: powiaty gnieźnieński, wrzesiński, słupecki, dwie gminy w powiecie wągrowieckim oraz dwie gminy w powiecie poznańskim; [7] Posterunek PSR w Zaniemyślu: powiaty obornicki, średzki, śremski, poznański ziemski, miasto Poznań oraz 15 gmin w powiecie poznańskim.

¹⁰ Zatrudnionych w pełnym wymiarze tj. odpowiednio 38 i 36 etatów.

¹¹ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 8785.

¹² Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego nr 8 poz. 192.

¹³ Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 2907.

należące do Skarbu Państwa, a PSR nie jest w stanie podać liczby hektarów przypadającej na strażników w konkretnym posterunku. W 2018 r. na jednego strażnika przypadało 1 275,42 ha, w 2019 roku było to 1 341,28 ha.

(akta kontroli str. 77-79, 255-277)

3. W okresie objętym kontrolą NIK w Straży nie opracowywano rocznych planów kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym i przepisów wydanych na jej podstawie. Komendant wyjaśnił, że w myśl zasad planowania działalności PSR, komendanci posterunków rejonowych przygotowują comiesięcznie godzinowe plany kontroli i szczegółowe tygodniowe plany kontroli, które obejmują cały rejon działania poszczególnych posterunków. Plany te przekazywano do Komendanta a ich realizacja była monitorowana poprzez analizę ich wykonania w cyklu miesięcznym, a także poprzez kontakt bezpośredni z komendantami posterunków. Komendant dodał, że z uwagi na specyfikę pracy strażników, nie ma możliwości szczegółowego ustalenia i określenia dokładnej tygodniowej liczby wyjazdów w teren, ze względu np. na warunki pogodowe, nieplanowane zdarzenia osobowe lub awarie sprzętu. Istotne znaczenie ma również współdziałanie z innymi służbami¹⁴, ponieważ wspólne patrole przeważnie mają charakter doraźny (nieplanowany), z uwagi na to, że jednostki te na kilka dni przed terminem zgłaszają potrzebę przeprowadzenia wspólnego patrolu, a w przypadku niemożności dokonania patrolu, sprawa przekazywana jest najczęściej do Policji. Dane dotyczące liczby kontroli ogółem opracowywane są na podstawie raportów dziennych sporządzanych przez komendantów posterunków rejonowych, a następnie, raz w miesiącu – w postaci miesięcznej informacji o podjętych działaniach w ramach właściwości każdego posterunku PSR – przekazywane do siedziby Straży w Poznaniu.

W PSR usprawiono dokumentowanie czynności i prowadzenie sprawozdawczości z zakresu nadzoru i kontroli realizowanych przez rejonowe jednostki Straży, poprzez stosowanie odpowiednich druków i formularzy. Komendant wyjaśnił, że ww. system jest stosowany od kilku lat, a odpowiednie zarządzenie dotyczące obowiązkowego prowadzenia sprawozdawczości z zastosowaniem tych druków i formularzy zostało wydane 2 marca 2020 r.¹⁵

(akta kontroli str. 77-82, 309-317)

4. Zestawienia roczne wyników kontroli były sporządzane na podstawie kwartalnych informacji, a od 2019 r. – miesięcznych informacji o działaniach realizowanych przez posterunki rejonowe PSR.

W 2018 r. przeprowadzono 1 660 patroli, w tym: 1 437 samodzielnie. Z udziałem innych jednostek przeprowadzono: 63 patrole z Policją, 59 z SSR, 61 z PSL, 29 z PSŁ, dziewięć z gospodarstwami rybackimi oraz dwie z innymi jednostkami. Przeprowadzono 12 767 kontroli w obwodach rybackich, w tym 158 w obrębach hodowlanych, 136 w obrębach ochronnych i 3 593 kontrole w innych obrębach. Kontrolami objęto: 18 osób uprawnionych do rybactwa, 35 osób dokonujących połowu ryb na rzecz uprawnionych do rybactwa, 24 osoby przetwarzające i wprowadzające ryby do obrotu, a także 8 803 osoby uprawiające amatorski połów ryb.

W 2019 r. przeprowadzono 1 675 patroli (wzrost o 0,9% w porównaniu do 2018 r.), w tym: 1 386 samodzielnie (zmniejszenie o 3,5%). Z udziałem innych jednostek przeprowadzono: 89 patroli z Policją (wzrost o 41,3%), 88 ze SSR (wzrost o 49,1%), 85 z PSL (wzrost o 39,3%) i 27 z PSŁ (zmniejszenie o 6,9%). Przeprowadzono

¹⁴ Takimi jak Policja, SSR oraz PSŁ,

¹⁵ Zarządzenie Komendanta nr 1/2020 w sprawie sprawozdawczości z działalności prowadzonej przez posterunki rejonowe PSR.

łącznie 14 206 kontroli w obwodach rybackich (wzrost o 11,3%), w tym 216 w obrębach hodowlanych (wzrost o 36,7%), 94 w obrębach ochronnych (zmniejszenie o 30,1%) i 4 186 w innych obrębach (wzrost o 16,5%). Kontrolami objęto 93 osoby uprawnione do rybactwa (wzrost o 416,7%), 68 osób dokonujących połowu ryb na rzecz uprawnionych do rybactwa (wzrost o 94,3%), 97 osób przetwarzających i wprowadzających ryby do obrotu (wzrost o 304,2%), a także 9 452 osoby uprawiające amatorski połów ryb (wzrost o 7,7%).

(akta kontroli str. 84a-84c, 91-96, 99-100, 302-304)

5. Zakres kontroli przeprowadzanych przez PSR obejmował: prowadzenie połowu rybackiego z uwzględnieniem rodzaju i oznakowania sprzętu, posiadanie upoważnienia do rybackiego połowu, posiadanie przez osoby wprowadzające ryby do obrotu dokumentów stwierdzających pochodzenie ryb, wprowadzanie do obrotu ryb ze względu na wymiary i okresy ochronne, przestrzeganie zakazu wstępu do obrębów ochronnych i hodowlanych przez osoby nieuprawnione, amatorski połów ryb pod kątem posiadania zezwolenia i stosowania się do zasad określonych w zezwoleniu, prowadzenie amatorskiego rejestru ryb, zachowanie bezpieczeństwa nad wodą (np. kontrola wyposażenia w sprzęt ratunkowy łodzi do amatorskiego połowu). Ponadto kontrolowano przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹⁶ i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹⁷ (np. wjazd do lasu, niszczenie runa leśnego).

Komendant wyjaśnił, że kontrole doraźne przeprowadzane są sporadycznie z uwagi na m.in. ograniczenia wynikające z kodeksu pracy¹⁸ (strażnicy mogą pracować do 12 godzin w ciągu doby, obowiązuje ich co najmniej 11-godzinna przerwa między patrolami oraz zachowanie 35 godzin odpoczynku tygodniowo). Wpływ na współpracę mają także warunki atmosferyczne, dlatego planowanie wspólnych patroli odbywa się z kilkudniowym wyprzedzeniem. Komendant dodał, że w okresie objętym kontrolą NIK wszystkie planowane wspólne patrole zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 91-92, 109-113)

6. W 2018 r., w wyniku przeprowadzonych kontroli: wydano 351 pouczeń na podstawie art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń¹⁹, skierowano do Policji oraz do sądów po dziewięć spraw, do PSL - trzy sprawy; na 597 osób nałożono mandaty na łączną kwotę 127 250 zł (w tym tylko jeden mandat karny w kwocie 200,00 zł na osobę dokonującą połowu ryb na rzecz uprawnionego do rybactwa, za brak upoważnienia od uprawnionego). Zabezpieczono i przekazano uprawnionym do rybactwa 466 przedmiotów służących do połowu ryb²⁰. Przekazano uprawnionym do rybactwa albo wpuszczono do wody 430,8 kg ryb. W 158 przypadkach ustalono zdarzenie bez wykrycia sprawcy.

W 2019 r. wydano 479 pouczeń (wzrost o 36,5%) na podstawie art. 41 Kodeksu wykroczeń. Do sądu skierowano 10 spraw, do Policji 12, do PSL - jedną. Na 647 osób (wzrost o 8,4%) nałożono łącznie 694 mandaty (wzrost o 6,4%) na łączną kwotę 134 650 zł (wzrost o 6,6%). W 209 przypadkach ustalono zdarzenie bez wykrycia sprawcy (wzrost o 6,6%). W wyniku kontroli uprawnionych do rybactwa ujawniono jeden przypadek niezdzjęcia w terminie przestawy rybackiej – sprawa została przekazana Policji. Udzielono jednego pouczenia za brak upoważnienia od uprawnionego do rybactwa na połów przestawą węgorzową, wystawiono jeden

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 6, ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 55.

¹⁸ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, ze zm.).

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 821, ze zm., dalej: Kodeks wykroczeń. Art. 41 - W stosunku do sprawcy czynu można poprzestać na zastosowaniu pouczenia, zwróceniu uwagi, ostrzeżeniu lub na zastosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.

²⁰ W tym m.in.: 195 wontonów, 74 żaki, 52 pęczki hakowe, 44 wężerze, 38 wędek, 19 samolówek podlodowych oraz 10 szczupakowych.

mandat karny w wysokości 500,00 zł poławiającemu na rzecz uprawnionego do rybactwa za łowienie ryb o wymiarze ochronnym oraz udzielono pouczenia jednej osobie wprowadzającej ryby do obrotu za brak przy sobie świadectwa weterynaryjnego ryb. Zabezpieczono i przekazano uprawnionemu do rybactwa 450 przedmiotów służących do połowu ryb²¹ (spadek o 3,5%). Przekazano uprawnionemu do rybactwa albo wpuszczono do wody 821,4 kg ryb (wzrost o 90,7%).

Komendant wyjaśnił, że ww. zmiany w wynikach kontroli w 2019 r., w porównaniu do 2018 r., pomimo zmniejszenia się zatrudnienia w PSR, spowodowane były zwiększeniem możliwości technicznych Straży wynikającym z nabycia trzech nowych, wyspecjalizowanych pojazdów terenowych i zezłomowania dwóch najbardziej wyeksploatowanych (w tym wysoce awaryjnego i wyeksploatowanego pojazdu nieprzystosowanego do jazdy terenowej i jednego 21-letniego pojazdu terenowego) oraz przekazania do wszystkich posterunków rejonowych łącznie siedmiu kamer termowizyjnych. Przeprowadzono także analizę pracy poszczególnych posterunków PSR. Zmniejszenie liczby kontroli obwodów ochronnych wynikało z zauważonego spadku liczby osób przebywających w tych miejscach. Zwiększono natomiast liczbę kontroli w obrębach hodowlanych z uwagi na stwierdzoną presję kłusowniczą.

(akta kontroli str. 84a-84c, 88-96, 99-100, 302-308, 310-326)

7. W okresie objętym kontrolą PSR prowadziła współpracę z Policją. Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 marca 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków współdziałania Państwowej Straży Rybackiej z Policją²², w PSR sporządzono, dwustronnie podpisano i realizowano „Ramowy Plan współdziałania Państwowej Straży Rybackiej w Poznaniu z Policją”, przyjęty w dniu 21 czerwca 2016 r. przez Komendanta PSR oraz Komendanta Wojewódzkiego Policji. Ujęto w nim zadania zaplanowane jako realizowane wspólnie z Policją, ze wskazaniem wykonawcy współdziałającego i terminu wykonania zadania. Zadania te obejmowały: organizowanie wspólnych działań i patroli mających na celu zwalczanie nielegalnego połowu ryb, raków i minogów w obwodach rybackich, obrębach ochronnych i hodowlanych; podejmowanie wspólnych działań mających na celu zwalczanie obrotu nielegalnie pozyskanymi rybami, rakami i minogami; wymianę informacji, zwłaszcza co do miejsca, czasu i rodzaju prowadzonych działań oraz ich wyników; udzielanie pomocy Policji w akcjach przez nią prowadzonych na obszarach obwodów rybackich, obrębów ochronnych i hodowlanych; udział strażników i policjantów we wspólnie organizowanych szkoleniach. Komendant corocznie sporządzał i przekazywał Komendantowi Wojewódzkiemu Policji analizę zasad i warunków współdziałania PSR z Policją. W 2018 r. wspólnie z Policją przeprowadzono 63 patrole, skontrolowano 489 osób, pouczone 13, wystawiono 38 mandatów karnych na łączną kwotę 8 650,00 zł, zabezpieczono 13 sztuk przedmiotów służących do połowu ryb. Odbyły się cztery wspólne narady i szkolenia w komendach powiatowych Policji.

W 2019 roku wraz z Policją przeprowadzono 89 patroli, (wzrost o 41,3% w porównaniu do 2018 r.), skontrolowano 708 osób (wzrost o 44,8%), pouczone 21 (wzrost o 61,7%), wystawiono 50 mandatów karnych (wzrost o 51,6%) na łączną kwotę 10 220,00 zł (wzrost o 18,2%), zabezpieczono 10 sztuk przedmiotów służących do połowu ryb. Odbyły się trzy wspólne narady i szkolenia dla pracowników PSR w komendach powiatowych Policji z zakresów objętych współpracą. Ponadto, jedno szkolenie odbyło się siedzibie Komendy Wojewódzkiej

²¹ W tym m.in: 191 wontonów, 78 wędek, 62 pęczki hakowe, 41 żaków, 32 samolówki podlodowe i 27 więcierzy.

²² Dz. U. poz. 495.

Policji w Poznaniu, w wyniku czego sześciu nowo przyjętych strażników PSR uzyskało uprawnienia do posiadania i używania broni palnej. Jedno szkolenie policjantów z zakresu przestrzegania przepisów ustawy o rybnictwie śródlądowym i przepisów wydanych na jej podstawie miało także miejsce w Komisariacie Wodnym Policji w Poznaniu.

(akta kontroli str. 91-108)

8. W okresie objętym kontrolą, Straż prowadziła także współpracę z SSR. Komendant corocznie (do końca stycznia) przedkładał Wojewodzie roczne plany współpracy sporządzone przez niego wspólnie z komendantami powiatowymi SSR. Komendanci posterunków mieli obowiązek sporządzenia do końca stycznia planów współpracy z SSR poszczególnych powiatów, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia o współpracy PSR z SSR. Nadzór Komendanta nad realizacją zadań z ww. zakresu był prowadzony m.in. poprzez monitorowanie i egzekwowanie przedkładania przez komendantów terenowych posterunków PSR sprawozdań z działalności tych jednostek²³. Plany te były realizowane poprzez udział we wspólnych patrolach oraz szkoleniach strażników SSR przez PSR. Współpracowano w zakresie: zapobiegania i zwalczania nielegalnego połowu ryb, raków i minogów w powierzchniowych wodach śródlądowych; zwalczania obrotu nielegalnie pozyskanymi rybami, rakami i minogami; sprawdzania przedmiotów służących do połowu ryb; wymiany informacji co do miejsca, czasu, rodzaju i wyników prowadzonych działań. W 2018 r. przeprowadzono wspólnie 59 patroli, dokonano 227 kontroli, pouczone 17 osób, wystawiono 34 mandaty na kwotę 7 100,00 zł, zabezpieczono 13 sztuk przedmiotów służących do połowu ryb. W 2019 r. – w porównaniu do 2018 r. - przeprowadzono wspólnie 88 patroli (wzrost o 49,2%) i 468 kontroli (wzrost o 106,2%), pouczone 90 osób (wzrost o 429,4 %), wystawiono 58 mandatów (wzrost o 70,6%) na kwotę 12 000,00 zł (wzrost o 69,0%), zabezpieczono 10 sztuk przedmiotów służących do połowu ryb (spadek o 23,1%).

(akta kontroli str. 109-135)

9. Komendant w okresie objętym kontrolą NIK, na podstawie § 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru nad SSR, corocznie sporządzał i przedkładał do zaopiniowania Wojewodzie²⁴ roczne plany kontroli działalności w roku poprzednim wszystkich powiatowych jednostek SSR na terenie województwa wielkopolskiego. Wojewoda w ww. okresie nie zlecał PSR przeprowadzania kontroli. Wszystkie zaplanowane kontrole zostały zgłoszone z inicjatywy Komendanta. Roczne plany kontroli były w 2018 r. i 2019 r. realizowane. Komendant każdorazowo upoważniał komendantów posterunków rejonowych PSR do przeprowadzenia kontroli w powiatowych placówkach SSR.

W 2018 r. przeprowadzono łącznie 32 kontrole roczne działalności powiatowych jednostek SSR w 2017 r. W 20 przypadkach (60,1%) nie stwierdzono nieprawidłowości. W pozostałych 12 przypadkach najczęściej stwierdzano braki lub błędy formalne w sprawozdaniach kwartalnych (brak daty, błędnie podane liczby patroli – osiem przypadków), niewłaściwe stosowanie pouczeń przez strażników (trzy przypadki) i brak dokumentacji w sprawie postępowania z porzuconym sprzętem rybackim (jeden przypadek). Każdorazowo formułowano zalecenia związane ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Zalecenia te zostały zrealizowane. W 2019 r. przeprowadzono łącznie 32 kontrole roczne działalności 32 powiatowych jednostek SSR w 2018 r. W 18 przypadkach (54,5%) nie stwierdzono

²³ W dniu 17 stycznia 2018 r. zostało wysłane do komendantów pismo przypominające o sporządzeniu planów współpracy na 2018 r. W dniu 21 stycznia 2019 r. zostało wysłane do komendantów pismo przypominające o sporządzeniu planów współpracy na 2019 r.

²⁴ W dniach: 19 lutego 2018 r., 6 lutego 2019 r. i 28 stycznia 2020 r.

nieprawidłowości. W pozostałych 14 przypadkach najczęściej stwierdzano ww. braki lub błędy formalne w sprawozdaniach kwartalnych, niewłaściwe stosowanie pouczeń przez strażników (osiem przypadków) i brak dokumentacji w sprawie postępowania z porzuconym sprzętem rybackim (jeden przypadek). Każdorazowo formułowano zalecenia z związane z stwierdzonymi nieprawidłowościami, które zostały zrealizowane.

Analiza 10 losowo wybranych przez NIK ww. kontroli powiatowych jednostek SSR²⁵ nie wykazała nieprawidłowości. Pracownicy Straży przeprowadzali kontrole w jednostkach SSR zgodnie z planem kontroli. W toku kontroli badali prawidłowość dokumentowania działań SSR i ustalania stanu faktycznego, a także prawidłowość postępowania w razie wystąpienia nieprawidłowości. Zalecenia pokontrolne wynikały z dokonanych ustaleń. Były one prawidłowo formułowane i egzekwowane.

(akta kontroli str. 109-254, 288-292, 327-328)

10. W odniesieniu do zagadnienia ewentualnego świadczenia przez pracowników Straży pracy w podmiotach zajmujących się gospodarką rybacką lub wykonywania innych zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywoływać podejrzenie o stronniczość lub interesowność, Komendant wyjaśnił, że jeszcze w 2017 r.²⁶, na zorganizowanej przez niego naradzie i szkoleniu dla pracowników PSR omówiono m.in. problematykę dotyczącą etyki, przeciwdziałania korupcji i zakresu konfliktu interesów. W szkoleniu uczestniczyli i przyjęli jego treść do stosowania wszyscy pracownicy. Komendant dodał, że w okresie objętym kontrolą NIK nie otrzymał żadnej informacji ani skargi w ww. sprawie. Zobowiązał podległych mu strażników do złożenia stosownych oświadczeń, a z analizy ich treści wynika, że żaden z podległych mu strażników, poza zatrudnieniem w PSR nie świadczył w latach 2018 i 2019 pracy w podmiotach zajmujących się gospodarką rybacką ani nie wykonywał innych zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami lub mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

(akta kontroli str. 330-341)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

²⁵ W tym pięć kontroli wykonanych w 2018 r. i pięć kontroli wykonanych w 2019 r.

²⁶ Dnia 13 marca.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, 27 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Mirosław Babkiewicz
specjalista państwowej

.....
podpis

Dyrektor

z up. Tomasz Nowiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis